

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LIV. An sint Consilia Euangelica, differantque à Præceptis vt Vtilia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

QVÆSTIO LIV.

An sint CONSILIA Evangelicæ;
differant, à Preceptis vs
Vtilia?

SVASIONVM vltro liquebit solutio.
I. Religiosa vita diu ante quartum sæ-
culum coepit. 1. Teste S. Scriptura in
meo *Antichristo* parte 2. q. 22. 2. S.
Athanasius memorat S. Antonium, qui
sæculo quarto claruit, petiisse monasti-
cen edoceri ab iene monacho. 3. S.
Dionysius, teste *Damaso*, ex monacho ad
Papatum est assumptus anno 266. 4.
Tertullianus libro de *velandis virginibus*,
distinguit inter Virgines mundi, & Dei;
quod hæc solenni professione se conse-
crarent Deo. Sic & Cyprianus. 5. S.
Dionysius Areopagita scripsit epistolam
ad Demophilam Monachum: & *libr. de*
Ecclesiæ hierarchia, c. 6. explicat monasticę
professionis formam. 6. Philo Iudæ-
us libro de *vita contemplatiua Supplicum*
describit mores ac vitam monachorum
& monialium; quos instituit S. Marcus
in Ægypto.

II. Origo Religionis professæ non
fuit *Casus*, vel *Error*, aut *praua Imitatio*;
sed perfectionis studium. Nam, etsi Pau-
lus persecutionem fugiens Eremiticam
colere coepit; Antonius tamen, alii-
que ante eum Cœnobitæ, ac post eum
Eremitæ solo perfectionis studio Mona-
sticen obseruarunt. Paulus prior tem-
pore; Antonius prior magisterio fuit;
quod hic discipulos habuit, iste nullum;
secuti Basilius, Augustinus. &c.

III. Religiosi Ordines quoad essen-
tiam, sunt iidem cum priscis; sc. quoad
tria vota professæ; testibus S. Basilio &
Augustino; quos Caluinus ac Melanch-
thon agnoscunt pro antiquis
Monachis. *Bellarmin. libr.*
2. de Monach.
cap. 5.

LVTHERVS libro de *votis monasticis*, & in
Epithalamio: Melanchthon, Martyr,
Brentius, CALVINVS *Instit.* l. 4. c. 13. per-
negant vllum esse Consilium Evangelicum.
LVTHERVS in *assert. art.* 3. vnum esse virgi-
nitatis ait: At in Epithalamio reuocauit opi-
nionem.

Distinctè tria dicunt. 1. Tria vota, si
putentur esse Dei cultus, impietas est. 2.
Obedire, cui non debetur, quasi ad Dei cul-
tum; est stultum. 3. Castè vinere ad expedi-
tius obeunda munia Euangelii, bonum est:
Non tamen possibile, nisi qui scit datum sibi;
Idque fit miraculo.

Sic & prisci olim, pluresque hæretici: Vi-
de in mea *Geneal.* p. 2. q. 15.

APOSTOLICI, cum Pelagianis, contra opulentiam tria
afferebant: 1. *Matth. 19. Facilius est camelum &c.*
quàm diuitem &c. Sed istud est impossibile; ergo &
hoc. Ideo docuit Dominus Vendere omnia & dare
pauperibus 2. *Luc 14. Nisi quis renunciarit omni-*
bus; non potest meus esse Discipulus. 3. *Matth. Estote*
perfecti; dicitur omnibus; at huc opus omnia ven-
dere.

DICO AD I. Augustinus epistola
89 & 94. ait: *Quod impossibile est homini-*
bus; possibile est Deo. Quin & Crates The-
banus, Antisthenes. &c. ethnici philo-
sophi potuerunt abiicere bona. Exte-
nuetur camelus, & transibit acum.

AD II. Loquitur de præparatione
animi; nam & animam vult renunciari.

AD III. *Matth. 5.* agit de perfe-
ctione cunctis necessaria: *Matth. 19.*
de vtili solum.

LVTHERO-CALVINISTARVM SVAS-
SIONES sunt tales. 1. *Matth. 17. Angu-*
sta porta est, & arcta via: &c. & pauci intrant.
&c. Ergo plus facere, quàm lex exigit, ne-

Ee mo

mo potest. 2. Nunquam implemus legem; cū in opere nostro semper aliquid deest: ergo minus opera supererogationis præstare possumus. 3. Luc. 17. *Cum feceritis omnia, dicite serui inutiles sumus*: nil ergo supererogatorium est, sed omne debitum. 4. Nunquam facimus, quod debemus: unde orandum, *Dimitte nobis debita nostra*. Ego minus facimus plus, quàm debemus. &c.

AVT O R. Sunt Evangelica Consilia plura, maximè tria votorum Religionis; & ea nec præcepta, nec indifferentia: sed grata Deo. 1. Teste Scriptura. Isaia 56. *Non dicat Eunuchus; ego lignum aridum. &c. Dabo eis nomen melius à filiis, & filiabus*. En meritum. Esseque Consilium, docent Patres Hieronymus, Cyrillus, Basilius, &c.

2. Sap. 3. *Felix sterilis & incoquinata, quæ nesciuit thorum. &c. dabitur enim ei fidei donum electum*.

3. Evangelica Testimonia vide in meo *Antichristo* p. 2 q. 23.

4. Apostolica sunt plura. 1. Cor. 7. *Bonum est mulierem non tangere. Dico in nuptiis & viduis, bonum est, si sic permanserint, sicut & ego. Volo omnes vos esse, sicut me ipsum, continentes. De Virginibus præceptum non habeo; Consilium autem do, tanquam misericordiam consecutus à Domino, ut sim fidelis. Item. Qui matrimonio iungit Virginem suam, bene facit; qui non iungit, melius facit. De Vidua: Cui vult, nubat, tantum in Domino: beatior autem erit si sic permanserit; secundum meum Consilium. Puto autem quod & ego Spiritum Dei habeam*.

I. LUTHERVS in Epithalamio vult ibi dissuaderi Continentiam: quod propter fornicationem vnusquisq; suam uxorem habeat.

CALVINVS assentitur, & addit: Illud,

Bonum est homini mulierem non tangere: simile esse isti: Bonum est non comedere. 1. Martyr illi opponit hoc Gen. 2. *Non est bonū hominem esse solum*. Et dicit, Paulum loqui de certis sui doni continentia. 3. Paulus solum laudat continentiam, ut vilem temporaria, quod liberet à curis matrimonialibus ita Lutherus. Melancthon etiam spiritualiter, quod cælibes sint expeditiores ad orandum, prædicandum &c. Non verò ad merendum, aut placendum Deo.

DICO AD I. Illud *Vnusquisq; explicat ibidem isto: Qui non se continet, nuptias*. Ita Aug. lib. de Virg. c. 16. *Exhortatur ad continentiam perpetuam, ut aliquantulum etiam à nuptiis deterreret*.

AD II. Deus loquebatur ad carcerem mala concupiscentia ante peccatum Adæ, habentemque donum continentia, quando vellet: quod iam licet nō omnes habeant, habere tamen possunt, si potant à Deo. &c.

AD III. Idem docuit Iovinianus & S. Augustinus libr. de Sacris Virginibus dicit, quod *ij mirabiliter desipiunt. Placere Deo continentes & merentur: quia Virgo cogitat, quæ Domini sunt, quomodo placet Deo, ut sit sancta corpore & spiritu*. Ibidem *Non ut laqueum vobis iniiciam; sed ut quod honestum est, & quod facultatem habeat sine impedimento Dominum oblectandi*. Item: *Beatior autem erit si sic permanserit*. Est igitur continentia de Consilio & possibili.

5. Accedit Apoc 15 *Nemo poterit dicere Canticum, nisi illa 144000. Hi sunt, qui cum mulieribus nō sunt coquinati, Virgines enim sunt, & sequuntur Agnum*. En matrum singulare. Neque mysticè locum hic intelligi potest, ut *Magdelurgæ* volunt, de non inquinatis idololatriæ. nica.

nicatriciæ Babylonica. Nam fictum hoc nouumque est; S. Patres de veris Virginitatibus interpretantur. Exempla, Patres, Rationes, vide in *Bell. l. 2. c. 10. 11. 12.*

QVÆSTIO LV.

Sine possibile quid ultra Præcepta seruari?

LVTHERO-CALVINISTÆ pernegant quæstione præcedente argumentis quatuor. Quibus addunt ista:

5. MARTYR. Dominus iubet se diligere ex toto corde, & unde nil superest non debitum. Augult. lib. 1. d. 8. Ch. ist. *Cum ait, toto corde, nullam vitam nostram partem relinquit, que vacare debeat.* 6. Præceptum dilectionis, & illud *Non concupisces*; in hac vita impleri non potest. Ita Patres. 7. Nolle Deum plus amare, si plus possis, peccatum est: ergo nil potest superaddere, quod non debeas.

AVTOR. Possibile est & meritotum, satisfacere præceptis, pro humana fragilitate, ex gratia; & tamen etiam Consilia supererogatoriè obseruare. 1. Patet ex supra allegatis. 2. Exemplis primitiue Ecclesiæ: *Act. 4.* Omnia in commune donantium; Continentiam colentium, vt *Act. 21.* quatuor filia Philippi; quod vt magnum quid refertur. *Philo libr. de vita contemplatiua.* Iustinus in *Apologia 2.* Tertullianus in *Apologetico c. 9.* produnt de plurimis Continentibus. 3. Ratio: Omnis res ac natura duo habet: necessarium ad esse, & necessarium ad bene esse. Vt homo, quod conser membris, est ad esse: quod speciosus sit, robustus, &c. ad bene esse est. Sic Perfectio necessaria est ad esse Saluari obseruatione præceptorum: Ad bene esse, gloriosius beari per Consilia obseruata,

DICO AD I. Lex Dei est difficilis ex se: medium enim tangere, arduum: Facilis, habenti gratiam & charitatem. 1. Ioan. 5. *Mandata eius graua non sunt.* Matth. 11. *Iugum meum suauis est.*

AD II. Decet; quia tendimus ad perfectionem viatores; & hoc satis hic Deo, nobisque est. Ideo Dominus respondentem iuuenem, se mandata seruasse, dilexit vt veracem, non vt mendacem. Nec isti perfectioni officit repugnantia concupiscentiæ; dummodo sint motus eius inuoluntarii. Hinc *ama Deum, & time: Cum omnia fecisti, dico, seruus inutilis sum.*

AD III. Dicitur: *Cum feceritis Hac omnia, que præcepta sunt vobis &c.* Vnde *Ambr. l. de Viduis.* *Hoc vt ego non dico: non ille, qui omnia vendidit: sed quasi reposita expectat premia. &c. quasi seruus vilis. &c.* vult tamen tales se humiliare, velut inutiles.

AD IV. Ita dicimus ob peccata venialia, in quibus *iustus in die septies cadit.*

AD V. Illud, *ex toto*: significat diligendum Deum appetitiuè, nil ei præferendo vel æquando: Quod seruari potest; plusque, minusque diligi: Nam diligit ille plus, qui etiam à licitis abstinet &c. Vide *Bell. c. 13.*

AD VI. Præceptum dilectionis potest impleri appetitiuè diligendo: Etiam hoc *Non concupisces*, scil. voluntario appetitu.

AD VII. Est peccatum, si nolis ex contemptu, vel acedia, vel superbia; vel le tamen plus diligere, quàm diligas, etiam à licitis abstinendo, hoc licet; & fieri potest; & meritotum est.

Ec 2 Quæ-